

sten, der er Direktionens forretningsførende Medlem, og endelig af det af Skoleraadet valgte Medlem.

Skoledirektionen har Overtilsynet med Skolevæsenet i Provstiet og Kaldsret til samtlige Lærerembeder i dette, der ikke besættes af Kongen, eller med Hensyn til hvilke Kaldsretten ikke er henlagt til Biskopperne eller andre. — Ved Siden af Skoledirektionens Overtilsyn fører Amtsraadet dernæst en vis Kontrol med Landkommunernes *økonomiske* Styrelse af deres Anliggender, derunder ogsaa deres Skoleanliggender.

Samtlige Skoledirektioner i et Amt danner Amtsskoledirektionen, hvis væsentligste Opgave er at give Forslag til Budget for Skolefondet, en ved Loven af 8. Marts 1856 § 5 oprettet Skolekasse for Amtsrads kredsen med tilhørende Købstæder, hvoraf alle denne paahvilende Udgifter til Skolevæsenet udredes, og gennem hvilken desuden Statens Tilskud til Skoleudgifter udbetales. Skolefondet bestyres af Amtsskoledirektionen og Skoleraadet i Forening, idet førstnævnte træffer Bestemmelse om Anvendelse af dets Midler, men saaledes at ingen Udgift kan afholdes uden Skoleraadets Samtykke (Lov af 8. Marts 1856 § 6). Skoleraadet bestaar af Amtsraadet i Forening med et eller Købstædernes Folketal i Forhold til Folketallet i Landkommunerne bestemt Antal Købstadrepræsentanter.

Det vil heraf ses, at den særlige Skolestyrelse og Tilsynet med Skolevæsenet i Kommunerne er i Hænderne paa et Udvalg, valgt af Kommunalbestyrelsen, i Forbindelse med Præsten, der er selvskrevet Medlem og paa Landet Formand, medens Overtilsynet er hos to Embedsmænd, Amtmanden og Provsten, i Forbindelse med et valgt Medlem.

Der har ofte fra forskellig Side været rejst Krav om en Ændring i disse Forhold dels for at give Forældrene en mere direkte Repræsentation i Skolens Tilsyn, dels for at erstatte det gejstlige Tilsyn med et pædagogisk uddannet og samtidig ophæve Præsternes og Provsternes Ret til alene i Kraft af deres Embeder at tage Del i Tilsynet med Folkeskolen.

Allerede i 1909 blev der nedsat en Kommission til at overveje disse Forhold, og denne Kommission afgav i 1911 en Betænkning, der dannede Grundlaget for et Lovforslag, der blev behandlet af Rigsdagen i Samlingerne 1911—12 og 1912—13.

Kommissionsudkastet havde foreslaaet Oprettelse af en Skolekommission, valgt ved direkte Valg af samtlige til Kommunalbestyrelsen valgberettigede, men med Sogne-

præsten som selvskrevet Medlem; desuden skulde der under visse Omstændigheder ved den enkelte Skole kunne oprettes et Skole-nævn paa 3 Medlemmer, valgt af Forældrene. Med Hensyn til Kredstilsynet havde Kommissionen bevaret Skoleraadet med noget forandret Sammensætning, medens Provsten var udgaaet af Skoledirektionen, der skulde bestaa af Amtmanden og 3 af Skoleraadet valgte Medlemmer samt Amtsskolekonsulenten. Denne sidste var en for hver Skole-raadskreds nyoprettet Embedsstilling, der skulde beklædes af en Lærer fra Folkeskolen eller Seminarierne, og hvis Indehaver skulde repræsentere den pædagogiske Sagkundskab inden for Kredsstyrelsen og føre Tilsyn med Skolerne i Kredsen.

Regeringsforslaget havde med Hensyn til Skolekommissionen væsentligt fulgt Kommissionens Udkast, men havde indsat et Medlem valgt af Kommunalbestyrelsen; med Hensyn til Skoledirektionen havde man erstattet Amtmanden med Provsten; Amtsskolekonsulenten var erstattet af en i Kredsen fast ansat Lærer eller Lærerinde, der for et Tidsrum af 5 Aar skulde beskikkes som Skoledirektionens tilforordnede Konsulent, men ikke have Sæde i Direktionen; derimod skulde han paa dennes Vegne og efter dennes Bestemmelse kunne aflægge Besøg i Kredsens offentlige Skoler.

Saa vel efter Kommissionsudkastet som efter Regeringsforslaget ophævedes Biskoppernes Tilsynsmyndighed, hvorimod de vedblivende skulde have Ret til at samle Folkeskolens ældre Klasser til Samtale om den kristelige Børnelærdom.

Forslaget blev i Samlingen 1911—12 behandlet og vedtaget i Folketinget, men i noget ændret Skikkelse, idet Præsten slettedes som Medlem af Skolekommissionen og Provsten som Medlem af Skoledirektionen, hvis Formand skulde udnævnes af Ministeriet; Konsulenten bibeholdtes, men skulde kun kunne tilkaldes efter Skolekommissionens eller Lærernes Anmodning og havde saaledes ikke nogen selvstændig tilsynsførende Virksomhed.

I Samlingen 1911—12 naaede Forslaget ikke at blive behandlet i Landstinget, men det forelagdes i Samlingen 1912—13 for dette i den Skikkelse, hvori det var vedtaget i Folketinget.

Landstinget genindsatte Præsten i Skolekommissionen, hvis Sammensætning i det hele ændredes, og gjorde Amtmanden til Formand i Skoledirektionen, i hvilken en Repræsentant for Kredsens Lærerpersonele blev optaget, medens Konsulenten bortfaldt. Folketinget førte imidlertid Forslaget